

Marjut Rimmisen animaatio voitti Fantochefestivaalilla Sveitsissä

Harri Römpötti

Fantochefestivaali järjestettiin Badenissa, Sveitsissä syyskuussa vasta toisen kerran. Vaikka nuori onkin, festari päihittää laadussa monet iäkkäämmät ja isommat. Kilpailusarja on omistettu lähinnä opiskelijoille ja uusille tekijöille, joilta oli löytynyt allistuttavan laadukkaita elokuvia.

Marjut Rimmisen Many Happy Returns voitti festarin pääpalkinnon, joka oli 5000 Sveitsin frangia, yli 18 000 markkaa. Vielä pari päivää ennen festarin alkua pääpalkinnoille ei ollut tiedossa rahoitusta, mutta sympaattisen pikkukaupungin yrittäjät keräsivät lopulta kasaan oikein mukavan summan rahaa palkinnoiksi.

Rimminen on kotoisin Suomesta mutta on asunut ja työskennellyt pitkään Englannissa. Fantochefestivaalin tuomaristo kiitti Many Happy Returnsia liikuttavasta kertomuksesta, jos-

sa nykyelokuvan mahdollisuuksia käytetään älykkäästi ja vetoavasti.

Many Happy Returnsissa lapsuuden traumat nousevat esiin aikuisen naisen alitajunnasta. Elokuva on toteutettu sekatekniikalla, jossa yhdistyvät elävät näyttelijät, nuket ja jopa tietokone-efektit. Viimeksi se sai pääpalkinnon maaliskuussa Tampereen lyhytelokuvajuhlilla.

Rimminenkin luonnehti Fantochefestivaalin kilpailusarjaa monien muiden festivaalille osallistuneiden huippuanimaatioiden tapaan laadukkaammaksi kuin touko-kesäkuussa Ranskassa järjestetyn alan vanhimman ja suurimman Annecyn vastaavaa. Muilla festareilla palkitut ja arvostettujen animaatiomestareiden uudet työt esitettiin Fantochessa kilpailun ulkopuolisessa katselmuksessa.

Fantochefestivaalin kakkossija meni kanadalaisen Craig Welchin elokuvalla How Wings Are Attached to the Backs of Angels (Kuinka siivet on kiinnitetty enkeleiden selkään). Parhaana esikoiselokuvana palkittiin venäläisen Andrei Zolotuchinin Babuschka (Isoäiti). Ylei-

sö äänesti suosikikseen venäläisen Yuri Tscherenkovin Ranskassa tekemän La grande migrationin (Suuri muutto).

Oppilastöiden parhaita oli ranskalaisen Marie Paccoun Un jour (Päivä), joka jäi kunniamaininnalle. Surrealistisessa pikku tarinassa on erittäin vahva ja omaperäinen tunnelma. Un jour näyttää siltä, kuin se olisi tehty raapekartongille, mutta on itseasiassa syntynyt tietokoneella.

Suomesta Fantochefestivaaliin oli valittu Marko Leinosen Tappajakengurut Merkuriuksesta ja Pekka Korhosen Sängyssä suden kanssa. Leinonen ja Korhonen opiskelevat Turun taiteen ja viestinnän oppilaitoksen animaatiolinjalta, jonka tuotanto esiteltiin kokonaisuudessaan festivaalin erikoisohjelmistossa.

Suomalaisedustusta täydensi Fantochessa Timo Viljakaisen valokuvanäyttely Third Eye. Siinä kuuluisat animaatiotaiteilijat poseeraavat Viljakaiselle silmät kiinni. Esillä oli 27 kuvaa, joissa olivat mukana muun muassa Marjut Rimminen ja Turussa opettava virolainen Priit Pärn.

Fantochefestivaalin erikoisohjelmiston päätöksenä oli sarjakuvan ja animaation suhde. Sukulaistaiteet elokuva ja sarjakuva kertovat tarinoita kuvin. Animaatiota ja sarjakuvaa yhdistävät lisäksi piirroset, joten ne ovat todella lähisiä sukulaisia.

Vuosisadan alussa amerikkalainen Winsor McCay kehitti niin sarjakuvan kuin animaation kerrontaa. Hänen sarjakuvaklassikkoaan Pikku Nemo Höyhensaarilla on julkaistu Suomessakin.

Vuonna 1911 McCay teki Nemos-taan animoidun elokuvan, jossa vielä riitti aiheeksi piirroshahmojen liikkumisen ihme. Jo vuonna 1916 hän siirsi animaatioksi myös sarjakuvansa Dreams of the Rarebit Fiend, jossa oli jo täysipainoinen tarina.

Fantochefestivaalin neliosainen ohjelmissa sarjakuvasta ja animaatiosta oli laadittu asiantuntevasti. Ensimmäisessä mykkäelokuviin keskittyvässä näytöksessä olivat mukana myös McCayn äärimmäisen harvinaiset elokuvat. Mykkäänimaatioita säesti pianisti, kuten asiaan kuuluu.

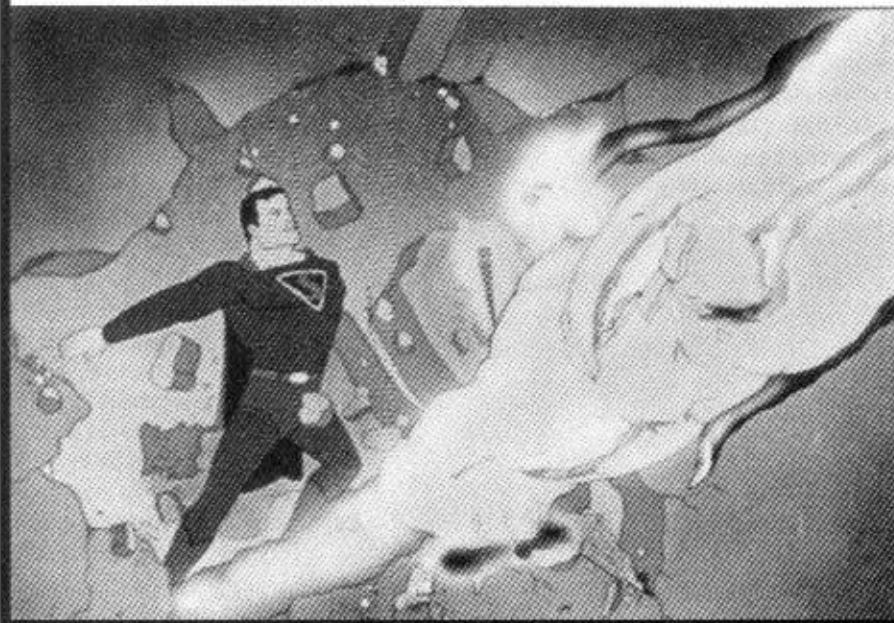
Myöhemmin etenkin Yhdysvalloissa sarjakuvien suosiota hyödynnettiin nykyisinkin Hollywoodista erittäin tuttuun tapaan moninaisilla oheistuotteilla. Vuonna 1938 syntynyt Teräsmies lensi ensimmäisen kerran animaatiossa vuonna 1941 Max ja Dave Fleischerin ohjaamana. Veljekset olivat aikoinaan varteenotettava kilpailija Disneylle.

Teräsmies jäi siinä mielessä harvinaiseksi poikkeukseksi, että muut seikkailusarjakuvassankarit eivät juuri siirtyneet animaatioiksi ennen kuin viime aikoina televisiossa. Ehkä niiden realistinen tyyli oli liian työläs animoitavaksi. Sen sijaan Disneyn hahmot ja monet muut huumorisarjakuvat ovat menestyneet molemmissa muodoissa.

Fantochefestivaalin sarja päättyi tänä vuonna valmistuneeseen ranskalaiseen elokuvaan Le dernier cri, jossa samananiminen uuden aallon sarjakuvan ryhmä siirtää hurjan grafiikkansa elokuvaksi. Le dernier cri -ryhmä on omien sarjakuviansa ohella julkaissut myös muun muassa suomalaisen Matti Hagelbergin sarjakuvia Ranskassa.

Enimmäkseen sarjakuvien pohjalta näytti Fantochefestivaalin perustella syntyneen yllättävän löysiä animaatioita. Ehkäpä animaation ja sarjakuvan suhde ei olekaan niin lähinen ja luonteva, kuin äkkiseltään luulisi. ○

Sarjakuvan ja animaation suhdetta luotaavassa teemasarjassa oli mukana aivan ensimmäinen Teräsmies-piirretty vuodelta 1941.

www.kaapeli.fi/
~sarjaks/akatemia/

OMISTATKO KERÄILYHARVINAISUUKSIA?

Suomen sarjakuvaseuran huuto-kauppa-asiamies tarvitsee huuto-kaupattavaa aineistoa. Luettelot lehdistä/kohteista yhteystietojen pyydetään lähettämään osoitteeseen: Päivi Huhtamaa, Kokemäentie 511, 22710 Köyliö. Lisätietoja saa samasta osoitteesta.

ELI UASIL B. KUOLLEESSA KAUPUNGISSA

• Järjestävä: keskikäsiherkinen tarina
• Mätkö Turvian esikoisalbumi
• A4 kokoinen, 52 sivua
• Nämä se nyt hintaan 15 mk
• 5 mk postikulua osoitteesta.

BIORLUND &
BERGMAN
TÄIKÄKIJÄ 5E65
01370 VANTAA

